

Sygn. akt II Ka 282/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 4 grudnia 2015r.

Sąd Okręgowy w Koninie II Wydział Karny w składzie:

Przewodniczący : SSO Agata Wilczewska

Protokolant : st. sekr. sąd. Irena Bąk

przy udziale Haliny Lewandowskiej Prokuratora Prokuratury Okręgowej

po rozpoznaniu w dniu 4 grudnia 2015r.

sprawy **T. B.**

oskarżonego z art.178a§1i4k.k.

na skutek apelacji wniesionej przez obrońcę oskarżonego

od wyroku Sądu Rejonowego w Kole

z dnia 18 sierpnia 2015r. sygn. akt II K 468/15

I. Utrzymuje w mocy zaskarżony wyrok.

II. Zwania oskarżonego w całości od zapłaty na rzecz Skarbu Państwa kosztów sądowych za postępowanie odwoławcze.

Agata Wilczewska

Sygn. akt: II Ka 282/15

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 18 sierpnia 2015 r. Sąd Rejonowy w Kole, sygn. akt II K 468/15, oskarżonego T. B. uznał za winnego tego, że w dniu 6 czerwca 2015 r. o godz. 17.30 w miejscowości G., gm. K. w woj. (...), prowadził w ruchu lądowym pojazd mechaniczny marki R. (...) o nr rej. (...) znajdując się w stanie nietrzeźwości 1,33 mg/dm³ alkoholu w wydychanym powietrzu, przy czym czynu tego dopuścił się w okresie obowiązywania prawomocnego zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych z wyłączeniem kat. (...) orzeczonego na okres 3 lat za przestępstwo z art. 178a § 1 i 4 k.k. mocą wyroku Sądu Rejonowego w Kole z dnia 25 stycznia 2006 r., sygn. akt VI K 2/06 za przestępstwo z art. 178a § 1 k.k. tj. popełnienia przestępstwa z art. 178a § 1 i 4 k.k. i za to na podstawie art. 178a § 4 k.k. wymierzył mu karę 1 roku i 3 miesięcy pozbawienia wolności.

Na podstawie art. 42 § 3 k.k. Sąd orzekł wobec oskarżonego środek karny w postaci zakazu prowadzenia wszelkich mechanicznych dożywotnio.

Nadto, na podstawie art. 43a § 2 k.k. Sąd orzekł wobec oskarżonego świadczenie pieniężne w kwocie 10.000 zł na rzecz Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej.

Apelację od powyższego wyroku wniósł obrońca oskarżonego T. B. zaskarżając go w całości.

Na podstawie art. 438 pkt. 3 i 4 k.p.k. wyrokowi zarzucił:

1. błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę wyroku polegający na przyjęciu przez Sąd I instancji, że w sytuacji oskarżonego nie zachodzi szczególnie uzasadniony wypadek przewidziany w art. 69 § 4 k.k. oraz na przyjęciu przez Sąd I instancji, że w sytuacji oskarżonego nie zachodzi wyjątkowy wypadek uzasadniony szczególnymi okolicznościami przewidziany w art. 42 § 3 k.k. podczas gdy prawidłowa ocena zebranego materiału dowodowego, a także dowody w postaci dokumentów załączone do apelacji świadczą, że w stosunku do oskarżonego należy zastosować dobrodziejstwo warunkowego zawieszenia kary pozbawienia wolności,
2. rażąco niewspółmierność kary poprzez wymierzenie bezwzględnej kary pozbawienia wolności i zastosowanie środka zabezpieczającego w postaci dożywotniego zakazu prowadzenia pojazdów mechanicznych podczas gdy z zebranego w sprawie materiału dowodowego oraz dołączonych do apelacji wynika, że wykonanie wymierzonej oskarżonemu kary pozbawienia wolności należało warunkowo zawiesić, a okres zakazu prowadzenia pojazdów mechanicznych orzeczony w stosunku do oskarżonego winien być znacznie krótszy.

Stawiając powyższe zarzuty obrońca oskarżonego T. B. wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez zawieszenie oskarżonemu wykonania kary pozbawienia wolności i orzeczenie zakazu prowadzenia pojazdów mechanicznych na okres 5 lat, ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania.

Sąd odwoławczy zważył, co następuje:

Apelacja obrońcy oskarżonego okazała się bezzasadna.

Na wstępie należy podnieść, że skarżący w istocie nie kwestionował poczynionych przez Sąd Rejonowy ustaleń faktycznych, ani zastosowanej do przypisanego oskarżonemu czynu kwalifikacji prawnej oraz wymierzonej jednostkowej kary pozbawienia wolności. Treść postawionych zarzutów oraz uzasadnienie apelacji wskazują, że kwestionowane są wyłącznie rozstrzygnięcie co do orzeczenia kary bez warunkowego zawieszenia jej wykonania oraz co do dożywotniego zakazu prowadzenia wszelkich mechanicznych.

W ocenie Sądu odwoławczego wystarczające będzie zatem wskazanie, że Sąd I instancji w sposób właściwy, a mianowicie wnikliwy i skrupulatny przeprowadził postępowanie dowodowe i wszechstronnie rozważył wszystkie dowody i okoliczności ujawnione w toku rozprawy, na ich podstawie poczynił prawidłowe ustalenia faktyczne oraz należycie wykazał zarówno sprawstwo jak i winę oskarżonego. Ocena materiału dowodowego dokonana została przez Sąd Rejonowy z uwzględnieniem reguł sformułowanych w przepisach art. 5 k.p.k. i 7 k.p.k., jest oceną wszechstronną i bezstronną, nie narusza granic oceny swobodnej, jest zgodna z zasadami wiedzy i doświadczeniem życiowym oraz nie zawiera błędów faktycznych lub logicznych. Swoje stanowisko Sąd I instancji w sposób szczegółowy i przekonujący umotywował w pisemnym uzasadnieniu. Uzasadnienie to jako pełne, jasne i logiczne, odpowiada wymogom z art. 424 k.p.k., umożliwiając kontrolę odwoławczą zaskarżonego rozstrzygnięcia.

Odnośnie zaś orzeczonej kary pozbawienia wolności wskazać trzeba, że zgodnie art. 53 § 1 i 2 k.k. Sąd wymierza ją według swojego uznania, w granicach przewidzianych przez ustawę. Winien jednak brać pod uwagę szereg ogólnych oraz szczególnych dyrektyw, do których należą m.in. stopień winy, społecznej szkodliwości czynu, cele zapobiegawcze i wychowawcze, które kara ma osiągnąć

w stosunku do sprawcy, potrzeby w zakresie kształtowania świadomości prawnej społeczeństwa. Na wymiar kary winny mieć również wpływ motywacja i sposób zachowania się sprawcy, jego właściwości i warunki osobiste, sposób życia przed popełnieniem przestępstwa oraz zachowanie się po jego popełnieniu. Kontrola odwoławcza nie ujawniła konieczności ingerencji Sądu Okręgowego w rozstrzygnięcie co do wymierzonej oskarżonemu kary pozbawienia wolności. Sąd I instancji właściwie ustalił zarówno aktualną sytuację życiową oskarżonego, jak i najistotniejsze spośród podmiotowych i przedmiotowych okoliczności obciążających oraz łagodzących. Wymierzona oskarżonemu kara pozbawienia wolności w żadnej mierze nie razi swoją surowością tym bardziej, iż Sąd Rejonowy określił ją na 1 rok i 3 miesiące, a miał możliwość orzeczenia kary do lat 5. Sąd odwoławczy zauważył jedynie, że T. B. został ujęty niemal na gorącym uczynku popełnienia przestępstwa. Z tego powodu okoliczności przyznania się do zarzuczonego

czynu zabronionego nie można nadawać nadmiernego znaczenia. W tych okolicznościach wymiar orzeczonej kary uznać należy za sprawiedliwy i bardzo wyważony.

Ponieważ Sąd Okręgowy nie dostrzegł podstaw do ingerencji w powyższym zakresie w zaskarżony wyrok, dlatego też rozważania swoje ograniczył do zarzutów sprecyzowanych w apelacji obrońcy T. B..

Przepis art. 69 § 1 k.k. jasno stanowi, że na warunkowe zawieszenie wykonania orzeczonej kary pozbawienia wolności zasługują jedynie ci sprawcy przestępstw, co do których istnieje pozytywna prognoza kryminologiczna. Dotychczasowa postawa

i sposób życia sprawcy muszą zatem wskazywać na to, że pomimo niewykonania kary, zostaną osiągnięte jej cele, a w szczególności, że sprawca nie powróci ponownie na drogę przestępstwa.

Odnosnie natomiast możliwości warunkowego zawieszenia wykonania kary pozbawienia wolności orzeczonej wobec sprawcy występku z art. 178a § 4 k.k., ustawodawca wprowadził dodatkowy wymóg stanowiąc w art. 69 § 4 k.k., że wobec sprawcy w/w przestępstwa sąd może warunkowo zawiesić orzeczenie kary pozbawienia wolności wyłącznie wówczas, gdy zachodzi wyjątkowy wypadek uzasadniony szczególnymi okolicznościami.

Niemniej jednak w okolicznościach przedmiotowej sprawy nie została spełniona podstawowa przesłanka warunkująca zawieszenie wykonania kary pozbawiania wolności tj. w stosunku do oskarżonego T. B. brak jest podstaw do postawienia pozytywnej prognozy kryminologicznej. Jak słusznie zauważył Sąd Rejonowy, oskarżony był już wcześniej dwukrotnie karany za popełnienie przestępstw tego samego rodzaju: wyrokiem zaocznym Sądu Rejonowego w Kole z dnia 25 stycznia 2006 r. został skazany za popełnienie przestępstwa z art. 178a § 1 k.k. na karę 4 miesięcy pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres 2 lat próby oraz wyrokiem Sądu Rejonowego w Kole z dnia 14 października 2013 r., sygn. akt II K 663/13, za przestępstwo z art. 178a § 1 i 4 k.k. wymierzono oskarżonemu karę 6 miesięcy pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres 4 lat próby. Popełnienie kolejnego przestępstwa z art. 178a k.k. w okresie próby wyznaczonej w sprawie II K 663/13 dowodzi, że oskarżony nie wykorzystał szansy na zmianę swojego dotychczasowego zachowania. W tej sytuacji uznać należało, że jedyną możliwością powstrzymania oskarżonego od popełniania kolejnych przestępstw z art. 178a k.k., było wymierzenie bezwzględnej kary pozbawienia wolności co też Sąd Rejonowy uczynił. Jest to tym bardziej uzasadnione jeśli weźmie się pod uwagę fakt, że oskarżony nie podejmuje żadnych starań mających na celu ograniczenie ilości spożywanego alkoholu. Jak bowiem wynika z załączonej do apelacji dokumentacji, ostatnią próbę leczenia odwykowego oskarżony podjął w roku 2011 (k. 90). Zauważyć przy tym należy, że obrońca oskarżonego w zasadzie nie przedstawił żadnych argumentów, które wskazywałyby na fakt istnienia po stronie oskarżonego pozytywnej prognozy kryminologicznej. Skupił się wyłącznie na przedstawianiu okoliczności mających wykazać istnienie wyjątkowego wypadku uzasadnionego szczególnymi okolicznościami. Tymczasem orzeczenie przedmiotowego środka probacyjnego możliwe jest wyłącznie przy łącznym spełnieniu przesłanek z art. 69 § 1 i 4 k.k.

Sąd odwoławczy nie podziela przy tym zapatrywania obrońcy oskarżonego wskazującego, że T. B. nie spowodował dużego i realnego zagrożenia dla innych uczestników ruchu, gdyż pojazdem jechał jedynie na krótkim odcinku, na którym nie znajdowali się wówczas inne osoby. W pierwszej kolejności przypomnieć należy, że oskarżony nie kontynuował jazdy wyłącznie dlatego, że stracił panowanie nad kierowanym pojazdem i zjechał do przydrożnego rowu. Nadto po przeprowadzeniu przez funkcjonariusz Policji badania na zawartość alkoholu w wydychanym powietrzu uzyskano wynik 1,33 mg/dm³. Jest on ponad 5-krotnie wyższy od granicy przyjętej dla wypełnienia znamion z art. 178a §1 k.k. Zasiadanie za kierownicą pojazdu w stanie wręcz upojenia alkoholowego i to w czasie, gdy nadal obowiązuje wcześniej orzeczony zakaz prowadzenia pojazdów mechanicznych, uznać trzeba za rażące lekceważenie porządku prawnego, wymagające stanowczej reakcji wymiaru sprawiedliwości i to niezależnie od tego trudnej sytuacji rodzinnej oskarżonego. W tych okolicznościach uznać należy, że brak było przesłanek do warunkowego zawieszenia kary pozbawienia wolności orzeczonej wobec oskarżonego.

Sąd odwoławczy zauważa, że Sąd Rejonowy uznał także, że w niniejszej sprawie nie zachodził wyjątkowy wypadek, uzasadniony szczególnymi okolicznościami, przemawiający za odstąpieniem od orzeczenia wobec T. B. zakazu

prowadzenia pojazdów mechanicznych dożywotnio. Wskazując jako podstawę orzeczonego środka art. 42 § 3 k.k. Przypomnieć należy, że uzasadnieniem dla powyższego środka karnego jest ochrona innych uczestników przed kierowcą, który w sposób rażąco narusza zasady ruchu drogowego, w tym zasadę trzeźwości.

W pierwszej kolejności zważyć jednak należy, że w realiach niniejszej sprawy wystąpiły określone w art. 42 § 4 k.k. przesłanki obligatoryjnego orzeczenia zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych dożywotnio, gdyż oskarżony ponownie popełnił przestępstwo z art. 178a § 4 k.k. Sąd I instancji jako podstawę orzeczonego środka karnego wskazał jednak przepis art. 42 § 3 k.k. i z uwagi na brak zaskarżenia wyroku na niekorzyść oskarżonego Sąd odwoławczy nie mógł zmienić tej podstawy i mógł jedynie zweryfikować czy słusznie Sąd I instancji nie znalazł szczególnie uzasadnionych okoliczności, które wskazywałyby na wyjątkowy wypadek pozwalający na odstąpienie od orzeczenia tego środka.

Wbrew twierdzeniu obrońcy, za odstąpieniem od orzeczenia w/w środka nie przemawia konieczność samodzielnego prowadzenia gospodarstwa rolnego przez oskarżonego. Co prawda T. B. chcąc korzystać z pojazdów mechanicznych przy wykonywaniu prac w prowadzonym gospodarstwie będzie zmuszony do korzystania z pomocy innych osób, należy jednak zastrzec, że sytuacja ta jest wynikiem wyłącznie jego nagannego zachowania. Uświadomienie sobie uciążliwości orzeczenia tego środka przez oskarżonego nie może stanowić podstawy do jego uchylenia tym bardziej, że uzasadnieniem dla jego obligatoryjnego charakteru jest orzekanie go wobec osób popełniających najpoważniejsze przestępstwa przeciwko bezpieczeństwu w komunikacji. Tylko ten środek karny spełni wobec oskarżonego funkcję prewencyjną i wychowawczą oraz zapobiegnie powrotowi do przestępstwa. Ponadto ten środek karny winien trwale wyeliminować zagrożenie jakie stanowi oskarżony dla innych uczestników ruchu drogowego. Należy wskazać, iż zakaz o którym mowa w art. 42 § 3 k.k. ma w zasadzie charakter obligatoryjny, choć przepis pozwala na odstąpienie od orzeczenia go w wyjątkowym wypadku uzasadnionym szczególnymi okolicznościami. Zasadą jest orzekanie zakazu prowadzenia pojazdów mechanicznych na zawsze, zaś rezygnacja z jego orzeczenia jest wyjątkiem. Sąd odwoławczy dostrzega fakt, że sytuacja zdrowotna i bytowa rodziców oskarżonego jest trudna, oskarżony zobowiązany jest do uiszczania alimentów oraz że poniósł straty materialne w wyniku suszy. Okoliczności te aczkolwiek istotne nie mogą przysłonić faktu, że oskarżony poruszając się po drodze w stanie upojenia alkoholowego stanowi bardzo poważne zagrożenie dla siebie i innych uczestników ruchu drogowego. Przy tym brak jest przesłanek wskazujących by podejmował obecnie jakiegokolwiek faktyczne działania zmierzające do walki z uzależnieniem od alkoholu. T. B. już dwukrotnie otrzymywał szansę na zmianę swojego zachowania, której jednak nie wykorzystał.

W tych okolicznościach Sąd odwoławczy nie znalazł podstaw do zmiany orzeczenia Sądu Rejonowego. Jest ono sprawiedliwe i współmierne do przewinienia oskarżonego ale przede wszystkim ma ono zapobiegać popełnianiu kolejnych przestępstw przeciwko bezpieczeństwu w ruchu drogowym.

Z uwagi na powyższe Sąd odwoławczy – nie znajdując też uchybień określonych w art. 439 k.p.k. lub art. 440 k.p.k., podlegających uwzględnieniu z urzędu i powodujących konieczność zmiany bądź uchylenia zaskarżonego rozstrzygnięcia – na podstawie art. 437 § 1 k.p.k., utrzymał w mocy wyrok Sądu Rejonowego.

W oparciu natomiast o przepis art. 624 § 1 k.p.k. w zw. z art. 634 k.p.k. Sąd Okręgowy zwolnił oskarżonego T. B. od zapłaty na rzecz Skarbu Państwa kosztów sądowych za postępowanie odwoławcze, albowiem jego obecna sytuacja wskazuje, że ich uiszczenie byłoby dla niego zbyt uciążliwe.

Agata Wilczewska